

ÎNCHEIERE

24 mai 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecătorul
judecători

Tamara Chișca-Doneva
Ion Malanciuc
Oxana Parfeni

examinând cererea depusă de avocatul Andrei Mațco în interesele lui Vitalie Perciun, cu privire la strămutarea cauzei la o altă instanță egală în grad,
în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Consiliul municipal Chișinău și Primăria municipiului Chișinău împotriva lui Vitalie Perciun, intervenient accesoriu Agenția Servicii Publice cu privire la demolarea construcțiilor neautorizate cu eliberarea terenului ocupat abuziv, și
acțiunea reconvențională depusă de Vitalie Perciun împotriva Consiliului municipal Chișinău și Primăriei municipiului Chișinău, intervenient accesoriu Agenția Servicii Publice cu privire la declararea nulității actului de constatare pe teren și repunerea părților în situația anterioară,

c o n s t a t ă :

La 14 iunie 2019, Consiliul mun. Chișinău și Primăria mun. Chișinău au depus la Judecătoria Chișinău, sediul Centru cerere de chemare în judecată împotriva lui Vitalie Perciun, intervenient accesoriu Agenția Servicii Publice cu privire la demolarea construcțiilor neautorizate cu eliberarea terenului ocupat abuziv, și anume demolarea gardului din piatră, edificat neautorizat de pe terenul ocupat abuziv din str. xxxx cu numărul cadastral xxxx, eliberarea terenului cu numărul cadastral xxxx cu suprafața de 0,1145 ha din str. xxxx.

La 07 octombrie 2020, Vitalie Perciun a depus cerere reconvențională împotriva Consiliului mun. Chișinău, Primăriei mun. Chișinău, intervenient accesoriu Agenția Servicii Publice cu privire la declararea nulității actului de constatare pe teren cu nr. 01/2019 din 10 ianuarie 2019 și repunerea părților în situația anterioară, respingerea drept neîntemeiată a acțiunii Primăriei mun. Chișinău și Consiliului mun. Chișinău cu privire la demolarea construcțiilor neautorizate cu eliberarea terenului ocupat abuziv împotriva lui Vitalie Perciun.

Prin încheierea din 15 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prezenta cauză a fost transmisă spre examinare completului specializat în materie de contencios administrativ al Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

Prin încheierea din 09 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani a fost suspendat procesul din oficiu și transmis dosarul la Curtea de Apel Chișinău pentru soluționarea conflictului de competență jurisdicțional negativ.

Prin încheierea din 23 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău a fost constatată competența Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani pentru judecarea prezentei cauze.

Prin hotărârea din 24 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani a fost respinsă ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Consiliul municipal Chișinău și Primăria municipiului Chișinău împotriva lui Vitalie Perciun, intervenient accesoriu Agenția Servicii Publice cu privire la demolarea construcțiilor neautorizate cu eliberarea terenului ocupat abuziv, și acțiunea reconvențională depusă de Vitalie Perciun împotriva Consiliului municipal Chișinău și Primăriei municipiului Chișinău, intervenient accesoriu Agenția Servicii Publice cu privire la declararea nulității actului de constatare pe teren și repunerea părților în situația anterioară.

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, la 29 decembrie 2021, avocatul stagiar Raisa Morozan în interesele lui Vitalie Perciun a depus apel, iar la 04 mai 2022 a prezentat motivarea apelului, solicitând casarea hotărârii din 24 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, cu pronunțarea unei hotărâri noi de respingere a acțiunii inițiale și de admitere a acțiunii reconvenționale.

La 12 ianuarie 2022, Consiliul mun. Chișinău și Primăria mun. Chișinău au depus apel, iar la 31 mai 2022 au depus motivarea apelului, solicitând casarea parțială a hotărârii din 24 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, cu pronunțarea unei hotărâri noi de admitere a acțiunii inițiale.

La 04 aprilie 2023, avocatul Andrei Mațco în interesele lui Vitalie Perciun a depus cerere privind strămutarea cauzei la o altă instanță egală în grad, în temeiul art. 43 alin. (2) lit. f) din Codul de procedură civilă.

În motivarea acesteia a invocat că, la ședința de judecată din 14 decembrie 2022, reprezentantul Primăriei mun. Chișinău a solicitat anexarea în calitate de probă copia hotărârii din 24 mai 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani nr. 5r-904/2019, imprimată de pe portalul instanțelor de judecată, care a fost publicată pe site-ul instanței la 03 octombrie 2019, demers admis de instanța de apel prin încheiere protocolară.

În opinia avocatului, lipsa vădită de imparțialitate, precum și favorizarea neîntemeiată a intimaților Consiliul mun. Chișinău și Primăria mun. Chișinău prin admiterea demersului de anexare a probei respective încalcă în mod direct dreptul la apărare și la un proces contradictoriu al lui Vitalie Perciun. Or, reprezentatul Primăriei mun. Chișinău nu a oferit răspuns la întrebarea care au fost motivele imposibilității prezentării probei respective în ședința de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare în cadrul Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, aspect care nu a fost clarificat nici de către membrii completului de judecată.

Prin urmare, consideră că, la caz, există bănuieli întemeiate și rezonabile că nepărtinirea judecătorilor Curții de Apel Chișinău ar putea fi știrbită de circumstanțele cauzei sau de calitatea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea privind strămutarea cauzei spre examinare la o altă instanță de judecată egală în grad urmează a fi respinsă, din motivele ce succed.

În conformitate cu art. 189 alin. (1) din Codul administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ.

Potrivit art. 191 alin. (4) din Codul administrativ, curțile de apel soluționează și cererile de apel împotriva hotărârilor și recursurile împotriva încheierilor emise de judecătorii.

Din dispozițiile art. 192 alin.(1) din Codul administrativ rezultă că, pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ la curțile de apel și la Curtea Supremă de Justiție se instituie complete și/sau colegii specializate de judecători.

Reieșind din prevederile art.193 alin.(2) din Codul administrativ, curțile de apel, atât ca instanță de fond, cât și ca instanță de apel sau recurs, soluționează acțiunile în contencios administrativ în complete formate din 3 judecători.

Conform art. 197 din Codul administrativ, nimeni nu poate fi lipsit de dreptul judecării procesului de către instanța în a cărei competență este dată prin lege cauza, cu excepțiile expres stabilite de lege.

Din materialele cauzei rezultă că, cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Consiliul municipal Chișinău și Primăria municipiului Chișinău împotriva lui Vitalie Perciun, intervenient accesoriu Agenția Servicii Publice cu privire la demolarea construcțiilor neautorizate cu eliberarea terenului ocupat abuziv, și acțiunea reconvențională depusă de Vitalie Perciun împotriva Consiliului municipal Chișinău și Primăriei municipiului Chișinău, intervenient accesoriu Agenția Servicii Publice cu privire la declararea nulității actului de constatare pe teren și repunerea părților în situația anterioară, se află în procedura Curții de Apel Chișinău pentru examinarea cererilor de apel depuse de Consiliul mun. Chișinău, Primăria mun. Chișinău și avocatul Andrei Mațco în interesele lui Vitalie Perciun împotriva hotărârii din 24 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

Solicitând strămutarea cauzei de contencios administrativ la o altă instanță egală în grad, avocatul Andrei Mațco în interesele lui Vitalie Perciun, a invocat drept temei existența unei bănuieli cu privire la nepărtinirea judecătorilor Curții de Apel Chișinău care ar putea fi știrbită de circumstanțele cauzei sau de calitatea participanților la proces.

Conform art. 198 alin. (1) din Codul administrativ, acțiunea în contencios administrativ reținută spre examinare de către o instanță de judecată cu respectarea normelor de competență se soluționează de către aceasta în fond, inclusiv în cazul devenirii ei ulterioare de competența unei alte instanțe.

La rândul său, alin. (3) al art.198 din Codul administrativ statuează că, instanța ierarhic superioară decide, printr-o încheiere nesusceptibilă de recurs, strămutarea acțiunii în contencios administrativ la o altă instanță de judecată dacă instanța competentă nu poate adopta o hotărâre: a) când, din motivul recuzării sau abținerii unui sau mai multor judecători ori din alte motive întemeiate, substituirea judecătorilor devine imposibilă; b) când, din cauza unor circumstanțe excepționale, nu poate funcționa o perioadă îndelungată.

Astfel, legiuitorul expres și imperativ a reglementat cazurile când poate fi dispusă

strămutarea acțiunii în contencios administrativ de la instanța în a cărei competență este dată prin lege, la o altă instanță de același grad, și anume: când, din motivul recuzării sau abținerii unui sau mai multor judecători ori din alte motive întemeiate, substituirea judecătorilor devine imposibilă; când, din cauza unor circumstanțe excepționale, nu poate funcționa o perioadă îndelungată.

Alte situații de strămutare a cauzei de contencios administrativ, în Codul administrativ nu sunt prevăzute. Or, procedura acțiunii în contencios administrativ se desfășoară în strictă conformitate cu prevederile prezentului cod, cu anumite excepții, care la caz nu se atestă.

Așadar, motivul (suspiciuni de imparțialitate) și temeiul legal (art. 43 alin. (2) lit. f) din Codul de procedură civilă) de strămutare a cauzei la o altă instanță de judecată de același grad, invocat de avocatul Andrei Mațco în interesele lui Vitalie Perciun nu poate fi reținut. Or, Curtea Supremă de Justiție nu este îndreptățită să strămute o cauză de contencios administrativ (de la instanța în a cărei competență este dată prin lege cauza), pentru suspiciune de imparțialitate, or, o asemenea practică ar fi de natură să învingă principiul imutabilității competenței jurisdicționale și teritoriale.

De altfel, din sensul logico-juridic al art.198 alin.(3) din Codul administrativ, rezultă că, cauza poate fi strămutată la o altă instanță egală în grad doar în cazul în care, din motivul intervenirii unor circumstanțe întemeiate, a devenit imposibilă formarea unui complet de judecată.

La caz, nu s-au stabilit circumstanțe ce ar face imposibilă substituirea judecătorilor Curții de Apel Chișinău și formarea unui complet de judecată care să examineze în ordine de apel respectiva cauză de contencios administrativ.

Mai mult, aplicarea acestor temeuri nu poate fi modelată ca un mijloc flexibil din partea participanților la proces, de dezinvestire a instanței judecătorești și/sau a judecătorului competent pentru examinarea acțiunii în contencios administrativ, fapt ce ar putea genera judecarea cauzei de către un tribunal ilegal constituit.

Distinct, completul de judecată reține că, potrivit art.37 din Codul administrativ, la înfăptuirea controlului judecătoresc asupra activității administrative, instanțele de judecată competente și judecătorii competenți sunt independenți și se supun numai legii. Orice imixtiune în activitatea de judecată este inadmisibilă și atrage răspunderea prevăzută de lege.

La fel, completul de judecată reține că în vederea asigurării dreptului participanților la proces la o instanță de judecată imparțială în materia acțiunilor în contencios administrativ, garantat de art. 6 §1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, legiuitorul a prevăzut la art. 202 din Codul administrativ dreptul participanților la proces de a înainta cerere de recuzare în baza temeiurilor prevăzute la art.49 și 50 din același cod.

Or, după cum s-a reiterat supra, numai în situația când din motivul recuzării mai multor judecători ai Curții de Apel Chișinău, substituirea judecătorilor ar deveni imposibilă, instanța ierarhic superioară ar avea dreptul să strămute prezenta cauză la o altă instanță egală în grad, situație ce în prezent nu se atestă.

Din considerentul că un prim aspect al procesului echitabil este înfăptuirea justiției de către „un tribunal investit de lege”, adică în primul rând având competență clar

stabilită de legea națională, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, ajunge la concluzia de a respinge cererea depusă de avocatul Andrei Mațco în interesele lui Vitalie Perciun cu privire la strămutarea cauzei la o altă instanță de același grad.

În conformitate cu art. 198 alin. (3) și art. 230 din Codul administrativ, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Se respinge cererea depusă de avocatul Andrei Mațco în interesele lui Vitalie Perciun, cu privire la strămutarea cauzei la o altă instanță egală în grad, în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Consiliul municipal Chișinău și Primăria municipiului Chișinău împotriva lui Vitalie Perciun, intervenient accesoriu Agenția Servicii Publice cu privire la demolarea construcțiilor neautorizate cu eliberarea terenului ocupat abuziv, și acțiunea reconvențională depusă de Vitalie Perciun împotriva Consiliului municipal Chișinău și Primăriei municipiului Chișinău, intervenient accesoriu Agenția Servicii Publice cu privire la declararea nulității actului de constatare pe teren și repunerea părților în situația anterioară.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte, judecător

Tamara Chișca-Doneva

judecători

Ion Malanciuc

Oxana Parfeni